

HOPAJOLA

25 år för naturen

Guidprogram

juli-december 2019

**Glöm
inte att alltid...**

- ha kläder efter väder.
- ta med matsäck.
- ta reda på mer info hos arrangören.

Foto: Ankie Rauséus

Länsstyrelsen
Örebro län

Små under och stora upplevelser, närmare än du tror!

Programmet är sammanställt av Hopajola och samlar uteaktiviteter från föreningsliv, offentliga aktörer och turistföretagare i Örebro län, där allmänheten hälsas välkommen. Vi samarbetar med Länsstyrelsen för att visa länets natur. Det är en viktig del i naturvårdsarbetet, för att uppnå regeringens uppställda miljömål. Aktiviteterna sker oftast i samarbete med Studieförbundet.

Örebro läns
Naturguider

25 års samarbete för naturen i Örebro län

Hopajola firar 25 år!

Föreningen Hopajola bildades 1994. Ett viktigt skäl till bildande var att Örebro län låg sämst till i landet i arbetet med att skydda natur. Föreningen har sedan starten samlat in pengar för att skydda och vårda länetets natur. Under jubileumsåret 2019 arrangerar länetets föreningar och kommuner aktiviteter för att uppmärksamma några av de naturområden och naturvårdsinsatser som Hopajola bidragit till. Kom och fira med oss!

Våra samarbeten för naturvärden...

Hopajola är en ideell förening i Örebro län. Medlemmar är länetets alla kommuner, Region Örebro län och Naturskyddsföreningens kretsar i länet. Dessa medlemmar bidrar ekonomiskt till Hopajolas kansli och arbete. Hopajola samverkar med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Region Örebro län i flera frågor. Hopajola samlar in pengar genom enskilda givare och sponsorer. Flera av våra sponsorer har varit trogna givare i många år. Vi samarbetar idag bl a med Örebrobostäder (ÖBO), AB Kontorsrutin, Lekebergs Sparbank, J-P Lahall, Hasselberga Sport & Reklam och Pennybridge.

...har varit framgångsrika

Hopajola har ända sen starten spelat en viktig roll för att förstärka naturvårdsarbetet i länet. Framgången har varit samarbetet mellan olika aktörer i länet. Tidigt var Hopajola forumet där naturvårdsfrågor och skydd av natur stöttes och blöttes mellan Skogsstyrelsen, Läns-

styrelsen, kommunekologer och ideella för att hitta bästa möjliga väg framåt. Många utvecklingsområden inom naturvärden har just börjat på idéstadiet hos Hopajola. Man brukar säga att Hopajola är kittet som håller samman alla dessa krafter för naturvård i Örebro län.

Under mitten av 90-talet bekostade Hopajola en naturvårdshandläggare på Länsstyrelsen för att stärka naturvårdsarbetet i länet. Hopajola har också spelat en viktig roll i kommunala reservatsbildningar och har bidragit med medfinansiering åt kommunerna för att möjliggöra andra statliga medel till lokala naturvårdssatsningar. Nedan ges exempel på reservat och annat som Hopajola bidragit till i länet. Hela listan finns på hemsidan!

- Askersund – Stadsparken, Väderkvärnsbacken, Dovra sjöar
- Degerfors – Ölsboda, grillplats vid Gryten
- Hallsberg – Oxaryggen, Nalavi ekäng, naturstig Hjortkvärnsån
- Hällefors – Kindla, Murstensdalen, Visitor center S:a Hyttan
- Karlskoga – Fuxbouden, inventering i Villingsberg
- Kumla – Björka lertag, Hällekistan, fågeltornet vid Igeln
- Laxå – Vargavidderna, buffertzonen Tiveden, Naturguide Laxå
- Lekeberg – Trystorps ekäng, Sixtorp, Risebergas pilgrimsled
- Lindesberg – Munkhyttan, Lindesjön runt, sinnesstig Kyrkberget
- Ljusnarsberg – Nittälvsdalen, Finnkullberget
- Nora – Skärmarbodabergen, Gyttorps skolträdgård
- Örebro – Olles hage, Tysslingen, Oset, Hyttebacken

Foto: Kajsa Grebbäck

Foto

Samtliga foton är tagna av J-P Lahall om inget annat uppges. Han är en av Hopajolas trogna sponsorer sedan starten.

Layout Kajsa Grebbäck

Tryck AB Kontorsrutin på Svanen-märkt papper

GDPR

Som ett led i vårt arbete med personuppgiftslagen (GDPR) publiceras endast arrangörernas hemsidor. Enstaka namn och kontaktuppgifter som är publicerade är godkända av den berörda personen. För att få mer information om aktiviteterna titta in på arrangörernas hemsida.

Hur började det hela?

Hopajola bildades i Kindla på initiativ av naturvårdare i länet som ansåg att man gemensamt måste stärka det regionala naturvårdsarbetet. Fritid T-län med länets kommuner ihop med länets lokala kretsar i Naturskyddsföreningen drog igång hela processen. Kindla blev en symbolisk födelseplats eftersom kampen att avsätta Kindla till naturreservat pågick i många år. Idag är det ett av länets största vildmark och naturreservat.

När Hopajola bildades för 25 år sedan fanns runt 50 naturreservat i länet. Idag är det omkring 270 stycken, varav några invigs under året.

Artbevarande projekt

Hopajola har under många år stöttat Projekt pilgrimsfalk som genom utsättning av falkungar och matning hjälper pilgrimsfalken att återetablera sig i länet. Hopajola har också stöttat artprojekt som utter, havsörn, röd näckros, jättelav och hällebräcka.

Naturinventeringar

Naturinventeringar av olika slag ger oss kunskap och är viktiga verktyg för att skydda natur. Hopajola har under årens lopp bidragit till att flera naturinventeringar gjorts i länet. Vi har bland annat gett bidrag till svampinventering, fjärilsinventering, skogsinventering, inventering av fladdermöss, vattensalamander och insekter. Hopajola var också en viktig aktör i arbetet med att ta fram Närkes Flora och Floraövervakningen av rödlistade arter i länet. Många av länets kommuner har tagit fram lokala naturvårdsinventeringar. Finansieringen av dessa har bland annat kommit från Hopajola.

Stöd till länets naturskolor

I Örebro län finns det fyra naturskolor som drivs i olika former. Alla naturskolor har fått bidrag från Hopajola under årens lopp.

Örebro Naturskola drivs i kommunal regi och ligger vid Na2 turens hus. Skolorna i Örebro får boka in sig på klassbesök. Skolan bedriver också lärarfortbildning.

Naturskolan i Kvarntorp är en kommunal verksamhet där elever från Kumlas skolor årligen kommer på besök.

Naturskolan i Lekeberg drivs av Naturskyddsföreningen i Västernärke i samarbete med Lekebergs kommun. Sixtorp är en av flera platser för verksamheten.

Nora Naturskola drivs av Naturskyddsföreningen i Nora och Studieförbundet, bl a på uppdrag av Nora kommun.

Foto: Kajsa Grebäck

Uteteket - ägodelning för oss som älskar naturen

På Hopajolas hemsida uteteket.se kan du hitta naturguider, muurikkor, håvar, hästar, luppår, kanoter, snöskor, liar och mycket annat. En del kan du låna, annat hyr du eller lämnar en deposition. Allt som presenteras på uteteket.se ägs och förvaras av olika aktörer i Örebro län.

Hopajola stödjer länets naturvård

Hopajola har delat ut drygt 16 miljoner insamlade medel från naturvårdare (enskilda givare) och sponsorer till naturskydd och naturvård. De har använts till bildande av naturreservat, inventeringar, restaureringar, artbevarande insatser, barnverksamhet, tillgänglighetsarbete, integrationsprojekt, guideutbildningar m m.

Vill DU också stödja Hopajola? Bli naturvårdare!

Sätt in 100 kr eller mer på PG 90 11 02-4. Då får du dessutom guideprogrammen direkt i din brevlåda. Läs mer på www.hopajola.se

Namnet Hopajola

Hopajola betyder allmänning på gammal närkedialekt, eller "Jorden vi äger tillsammans" som vi brukar säga.

Månadens reservat

Tillsammans med Länsstyrelsen och föreningslivet arrangerar Hopajola månadens reservat. Vi vill visa ett smultronställe och samtidigt förmedla kunskap om naturen. Månadens reservat markeras med ram och reservatssymbolen i programmet.

Örebro läns naturguider

Hopajola samordnar ett 60-tal naturguider med olika kompetenser i länet. Vi arrangerar naturguidningar året runt tillsammans med andra aktörer. Detta för att öka människors naturkänsla och få dem att förstå värdet av naturen, av ekosystemen och av de ekosystemtjänster vi alla är beroende av. Att följa med på en naturguidning är ett sätt att öka denna förståelse och själv få uppleva hur fantastisk naturen är.

Boka en guidning

Vill du ha en guidning i länet skraddarsyr vi gärna ett uppdrag efter dina behov och önskemål. Kanske vill du ha eld, mat, övernattninng eller transport förutom själva guidningen. Vi samarbetar med flera naturupplevelseföretag. Vi har dessutom guider som talar olika språk. Vad sägs om en kickoff med kollegorna eller en utflykt med vännerna?

Tillgänglighetsanpassade guidningar

Hopajola erbjuder tillsammans med handikapporganisationer, Region Örebro län, Örebro kommun och andra aktörer ett antal tillgänglighetsanpassade guidningar öppna för alla. Mer info i programmet och på respektive hemsida.

Sön 21 juli. Näckrosor och trollsländor i Fagertärn

Sön 18 aug. Guidning i Tivedens nationalpark

Sön 25 aug. Viskväll i Skrikarboda & Rusakula

Lör 14 sep. Öppet utomhus på Örebro naturskola

Lör 21 sep. Klappa en fågel, vid Venastugan Örebro

Sön 22 sep. Tranor & gäss vid Kvismaren

Ons 27 sep. Barnvagnsguidning i Varbergaskogen

Naturguidning på flera språk

Det drivs flera projekt för att arbeta med integration i naturen. Några guidningar är redan datusatta och finns med i detta program, fler kan tillkomma. Läs mer på Hopajolas hemsida.

Torsdagar juli-okt. Språka mellan tallarna, Karlskoga

Lör 20 juli. Naturvandring i Finnkullberget, *Språka mellan tallarna*

Lör 27 juli. Fotovandring i Finnkullberget. *Språka mellan tallarna*

Sön 15 sep. Familjedag vid Jätteberget, Degerfors

Ons 25 sep. Barnvagnsguidning i Varbergaskogen

Sön 27 okt. Mat & eld vid Gårdsjön

Tor 26 dec. Annandagsvandring vid Finnkullberget

Välkommen till Tivedens nationalpark!

Huvudentrén är under 2019 bemannad:

22/6- 6/9 mån-sön 10-16

7/9 - 15/9 mån-fre 10-16, lör-sön 11-15

16/9 - 13/10 lör-sön 11-15 (inklusive röda dagar)

Turist- och naturvägledningen finansieras
av projekt Besöksvänliga Tiveden.

TIVEDENS
NATIONALPARK

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

BESÖKSVÄNLIGA
Tiveden

Laxå
Karlsborg
Askersund

Mån 1 juli. Stadstur i Örebro med tema nybyggnation

Start kl 17 vid Ronnie Petersons staty. Arr: Cykelfrämjandet Örebro

Måndagar i juli. Skogsträdgården på Gyttorpskolan

Gyttorps ätbara skolträdgård, kl 9.30-12 hjälp till att sköta den och lär dig lite ätbara växter, se labyrinten. Kl 13-16 andra roliga aktiviteter med Nora Naturskola. Arr: Nora kommun, Naturskyddsföreningen i Nora, Fältbiologerna.

Tis 2 juli. Kvällspaddling för nybörjare

Följ med oss och paddla kajak i Vättern. Vi utgår från Olshammar. Lär mer på hemsidan eller FB "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro

Tis-fre 2-5, 16-19, 30-31 juli. Naturaktiviteter på Alntorps ö

Roliga naturaktiviteter med Nora Naturskola. Olika tema. Tid: 11-16. Arr: Nora kommun, Naturskyddsföreningen, Fältbiologerna m fl.

Torsdagar i juli Språka mellan tallarna

Ut i naturen med olika aktiviteter för barn och vuxna tillsammans på olika platser i Karlskoga. Arr: Naturskyddsföreningen Örebro län

Lör 6 juli. Fjärilar på Axsjöfallet

Fjärilsdag vid torpet Axsjöfallet med start kl 10. Vid dåligt väder är 7/7 reservdag. Anmäl er gärna innan. Arr: Nerikes insektsförening

9-12, 22-26 juli. Natur- & kulturaktiviteter i Pershyttan

Välkommen på roliga aktiviteter med olika teman med Nora Naturskola. Samling vid Hyttebacken. Tid: 11-16. Arr: Nora kommun, Naturskyddsföreningen, Fältbiologerna m fl.

Tor 11 juli. Osetvakt med Erik Rosenberg

Vi går i Rosenbergs "fotspår" och jämför Oset under 70 år. Samling kl 6 vid plattformen efter Ormestagatan intill Lillängen. Arr: NOF

Lör 13 juli. Utflykt till Finntorpet Brunnsvik

Samling kl 10 på Ahlstroms parkering i Ställdalen. Medtag fika. Arr: Ställdalens Naturstudieklubb

Lör 13 juli. Hjärta & Jordfestivalen

Festival i södra Närke med fokus på miljö, skogsekologi, permakultur, skogsträdgårdar. Kultur, föreläsningar, marknad. Tid: 11-23. Arr: Hjärtats eko, Åfallet Skogsträdgård

Mån 15 juli. Cykeltur Hemfjärden runt

Dagstur på ca 40 km. Start kl 10 från Slussen (USÖ-sidan). Arr: Cykelfrämjandet Örebro

Ons 17 juli. Hur mår fältgentianan vid Rishöjdsberget?

Samling vid Hjulsjö kyrka kl 18. Ansvarig Örjan, 0587-620 25. Arr: Naturskyddsföreningen i Hällefors

Lör 20 juli. Naturvandring i Finnkullberget

Vi besöker naturreservatet, lär oss om träd, allemansrätten, eld och fikor. Tid: 09-12. Samling vid församlingshemmet. Vi kör på olika språk, ex svenska/arabiska/eng. Kontakt Ahmad, tel 072-122 23 55.

Sön 21 juli. Näckrosor och trollsländor i Fagertårn

Upplev de röda näckrosorna i Fagertårns naturreservat och spana trollsländor med oss. Guidningen passar både gående, rullstolsburna och familjer med barnvagn. Medtag gärna matsäck. Samling vid reservatsparkeringen. Tid: 11-14. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, DHR Askersund, Naturskyddsföreningen Askersund, Närke's insektsförening, Askersunds kommun

Lör 27 juli. Fotovandring i Finnkullberget

Vi vandrar i skogen med kamera och tittar på olika saker. Tid: kl 9-12. Samling församlingshemmet. Vi kör på olika språk: svenska/arabiska/engelska/tyska/spanska. Kontakt Ahmad, tel 072-122 23 55.

1-2 & 13-16 aug. Naturaktiviteter på Alntorps ö

Välkommen på roliga aktiviteter i Nora med olika tema. Tid: 11-16. Arr: Nora Naturskola, Nora kommun, Fältbiologerna m fl.

Torsdagar i aug. Språka mellan tallarna

Ut i naturen med olika aktiviteter för barn och vuxna tillsammans på olika platser i Karlskoga. Arr: Naturskyddsföreningen Örebro län

Lör 3 aug. Ängens dag i Karlskoga

Ängsslätter vid Södra Tolsboda. Vi räfsar och hässjar på traditionellt sätt. Samling Sjöviksplan kl 9.30. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Lör/sön 3-4 aug. Spaning efter guldsandbi

Vi letar efter guldsandbi vid Kängstorp söder om Hjortkvarn. Datumet bestäms några dar innan. Kolla hemsidan. Arr: Nerikes insektsförening

Mån 5 & 12 aug. Skogsträdgården på Gyttorpsskolan

Gyttorps ätbara skogsträdgård, kl 9.30-12 hjälp till att sköta den och lär dig lite ätbara växter, se labyrinten. Kl 13-16 andra roliga aktiviteter med Nora Naturskola. Arr: Nora kommun, Naturskyddsföreningen i Nora, Fältbiologerna.

Tis 6 & 20 aug. Kvällspaddling för den vane

Följ med och paddla kajak i norra Vättern. Vi utgår från olika platser. För mer info kolla hemsidan eller Facebook "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro

Tis-fre 6-9 aug. Natur- & kulturaktiviteter i Pershyttan

Välkommen på roliga aktiviteter med olika teman i Pershyttan. Samling vid Hyttebacken. Tid: 11-16. Arr: Nora Naturskola, Nora kommun, Fältbiologerna m fl.

Fre-sön 9-11 aug. Kurs om skogsträdgårdar

Helgkurs i Åfallet om hur man anlägger en skogsträdgård som gynnar biologisk mångfald och samtidigt är klimatanpassad. Kursledare: Philipp Weiss, Annevi Sjöberg. Arr: Åfallet Skogsträdgård

Sön 11 aug. Visning av Gyttorps skogsträdgård

Naturskyddsföreningen visar runt i Gyttorps ätbara skogsträdgård. Tid: 10-12. Samling på skolgården. Arr: Naturskyddsföreningen i Nora

Tis 13 & 27 aug. Kvällspaddling för nybörjare

Följ med och paddla kajak i Vättern. vi utgår från Olshammar. För mer info, kolla hemsidan eller FB "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro

Ons 14 aug. Vandring i Kopparbergs äng

Följ med till ett av Askersunds 34 naturreservat. Samling kl 18 vid reservatets P. Läs mer på FB. Arr: Naturskyddsföreningen i Askersund

Tor 15 aug. Svampkurs i Örebro

Kurs om våra vanligaste matsvampar och förväxlingsarter. Vi uppsöker olika svampmiljöer och lär oss var olika arter förekommer. 10 träffar. Info & anmälan via Studieförbundets hemsida.

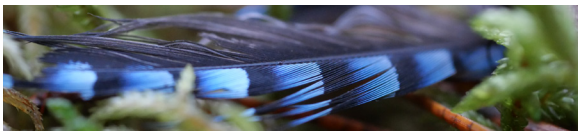

Foto: Kajsa Grebäck

Lör/sön 17-18 aug. Sensommarens trollsländor

Vi spanar efter sensommarens trollsländor i hemlig atlasruta. Kolla hemsidan innan för exakt tid och plats. Arr: Nerikes insektsförening

Sön 18 aug. Guidning i Tivedens nationalpark

Följ med ut i Tivedens trolska natur. Första delen av turen (ca 1 tim) är tillgänglighetsanpassad för rullstol. Tid: 11-14. Samling vid huvudentrén. Arr: Hopajola, Region Örebro län, RTP Örebro, Laxå kommun

Sön 18 aug. Sensommarvandring i Bergslagsnatur

Vandring vid reservatet Stensjön i Nora. Samling kl 10 vid reservatets parkering. Arr: Nora biologiska förening, Naturskyddsföreningen i Nora

Sön 18 aug. Utflykt till Södra Kilsbergen

Baggetorps hembygdsgård med Sveriges äldsta äppleträd och Trygeboda limstensgruvor med kalkbrott. Avresa från Coop Hallsberg eller Kumla kyrka kl 9. Arr: Kumla & Hallsbergs naturskyddsföreningar

Sön 18 aug. Vadarspaning vid Oset

Tid: 7-10. Samling parkeringen vid avloppsreningsverket. För mer info se vår hemsida. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Ons 21 aug. Naturguidning i Sixtorp

Samling vid Sixtorps friluftsgård. Tid: 18-ca 20. Arr: Sydnärkes miljöförvaltning, Lekebergs kommun, Naturskyddsföreningen i Västernärke

Tor 22 aug. Vadarspaning på Boglundsängen

Tid: kl 18-20. Samling fågeltornet. För mer info se vår hemsida. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Sön 25 aug. Utflykt till Solparken

Utflykt till Energikullen i Katrineholm för att följa utvecklingen av solenergiteknik, växthusen och biokolsprojektet. Kostnad. OBS! Föranmälan till Barbro, 070-67 514 34. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 25 aug. Invigning av "Barnens Varbergsgaskogen"

En dag med aktiviteter där du får lära känna de nya lekfulla delarna i Varbergsgaskogen och Voxparken. Samling: Tazandjungeln. Tid: 12-15. Se mer info på kommunens hemsida. Arr: Örebro kommun

Sön 25 aug. Gamla träd och människans påverkan i landskapet

Exkursion till Nalaviberg med Torgny Frembäck och Henrik Josefsson från Länsstyrelsen. Samling: Svampen kl 10. Arr: ÖLBF

Sön 25 aug. Eftermiddagskaffe i Olles hage

Ta med fikakorgen och njut i naturen helt kravlöst. Guidning sker i reservatet om så önskas. Samling vid P-platsen invid gamla bussgaraget i Askersby kl 15. Arr: Östernärkes naturvårdsförening

Sön 25 aug. Viskväll i Skrikarboda

Eftermiddag i Skrikarbodastugan med sång och musik anknuten till torparlivet i Kilsbergen. Rullstolsanpassat. Fika/korv finns att köpa, eller ta med eget att grilla. Rusakula ligger på vägen till stugan! Tid: 15. Anmäl gärna till: nico.de.laat@orebro.se. Arr: Örebro kommun

Mån 26 aug. Grilltur till badplatsen i Snavlunda

Start kl 17 från Vasatorget, ca 10 km. Föreningen bjuder på grillad korv. Arr: Cykelfrämjandet Örebro

Ons 28 aug. Paddling i Norra Vätterns skärgård

Häng på vår studiecirkel i några av Askersunds 34 naturreservat. Den gång tar vi oss fram i båt/kajak. Samling kl 18. Läs mer på FB. Arr: Naturskyddsföreningen i Askersund

Ons 28 aug. Svampar i Skålnreservatet

Samling vid Circle K kl 17.30. Ta med fika! Ansvarig Örjan, 0587-620 25. Arr: Naturskyddsföreningen i Hällefors

Fre 30 aug. Sköt om vårt naturreservat!

Tillsammans arbetar vi med naturvårdande skötsel i reservatet Oset-Rynningeviken, ex röja sly, rensa bort oönskade växter. Ta gärna med sekator eller handsåg. Efteråt bjuder vi på enklare mat och berättelser vid elden. Drop-in mellan kl 14-19. Samling: Rävängsstugan. Anmäl gärna till: nico.de.laat@orebro.se. Arrangör: Örebro kommun

Violgubbe. Foto: Kajsa Grebäck

Lör 31 aug.

Invigning & familjeaktiviteter vid Meshattsbäcken

Invigning med natur- och kulturhistoriska guidningar och barnaktiviteter i nya reservatet norr om Järnboås, med rinnande vatten, bävereffekt och flodpärlmusslor. Medtag matsäck. Tid: 11-14. Arr: Länsstyrelsen, Hopajola

Lör 31 aug. Familjedag vid Stora Kumlan

Familjeaktiviteter vid föreningens klubbstuga kl 14. Tag med picknickkorg. Arr: Ståldalens Naturstudieklubb

Sön 1 sep. Håva med Karlskogas natursnokar

Tillsammans håvar vi i Dussmossetjärn vid Sandviksbadet. Där finns spännande saker att upptäcka! Samling kl 10. OBS! Föranmälan till Eleonore, 072-16 422 15. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Tis: 3, 10, 17, 24 sep. Kvällspaddling för vana

Följ med och paddla kajak i norra Vättern. Vi utgår från olika platser. För mer info kolla hemsidan eller FB "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro

Ons 4 sep. Naturguidning i Midsommarberget

Samling sker vid vattenrundeln i Dr Hannerz Park i Laxå. Tid: 18-ca 19.30. Arr: Sydnärkes miljöförvaltning, Laxå kommun

Ons 4 sep. Afterwork i Naturreservatet Stadsskogen i Nora

Svampkonsulent Lotta Sörman tar oss med på en tätorsnära naturvandring. Ta med svampkorg och matsäck. Samling Stensnäs väg. Tid: 17-20. Arr: Naturskyddsföreningen i Nora

Torsdagar i sep. Språka mellan tallarna

Ut i naturen med olika aktiviteter för barn och vuxna tillsammans på olika platser i Karlskoga. Arr: Naturskyddsföreningen Örebro län

Lör 7 sep. Utflykt till ekoby Goda Händer

Besök vid ekoby Goda Händer vid Skagerns östra strand. Vi får lära oss om ekologiskt byggande, handla lokala grönsaker m m. Samling kl 9 för samåkning. Arr: Naturskyddsföreningen i Degerfors

Foto: Kajsa Grebbäck

Lör 7 sep. Svampexkursion i Närke

Vi åker till någon lämplig svamplokal. Hans-Åke Sandberg hjälper oss sedan att identifiera svampen. Avresa från Coop Hallsberg eller Kumla kyrka kl 9. Arr: Kumla & Hallsbergs naturskyddsföreningar

Lör 7 sep. Höstfåglar på Ässön

Fågelspaning och berättelser om livet som bofast på ön. Samling kl 9 vid Odenhallen, eller vid vägbojnen mot Ässön kl 9.30. Ta med fika. Arr: Östernärkes naturvårdsförening

Sön 8 sep. Cykelutflykt på Bofors skjutfält

Vi får under Terese Riddersands ledning tillträde till Bofors annars mycket avstängda skjutfältsområde. ca 2 mil grusväg. Samling kl 9 vid Ljunggrens motor, Karlskoga. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 8 sep. Utflykt i Ställdalen

Samling kl 14 på Ahlstroms parkering. Guide Håkan Mossberg. Medtag fika. Arr: Ställdalens Naturstudieklubb

Sön 8 sep. Skogsvandring vid Grytatorpet

Samling kl 10 vid Grytatorpet (från Mullhyttan, kör förbi Sixtorp rakt fram till vägs ände). Tag gärna med svampkorgen. Arr: Naturskyddsföreningen i Västernärke

Ons 11 sep. Vandring i Dovrasjödalen

Studiecirkelträff i ett av Askersunds 34 naturreservat. Samling kl 18 vid reservatets P. Läs mer på FB. Arr: Naturskyddsföreningen i Askersund

Ons 11 sep. Afterwork i skogen vid Digerberget i Nora

Skogstur med svampkonsulent Lotta Sörman. Ta med svampkorg och matsäck. Kl 17-20. Arr: Naturskyddsföreningen i Nora

Tor-sön 12-15 sep. Upptäcktsresa i länets skogar

Under fyra dagar besöker, njuter och inventerar vi några av de sista riktiga skogarna i Örebro län för att bidra till att få dem skyddade. Arr: Naturskyddsföreningens skogsgrupp

Lör-sön 14-15 sep. Din första helg med Fältbiologerna

För dig som är nyfiken på Fältbiologerna och vill komma ut i naturen en helg och prata om klimat och andra miljöfrågor. Kontakt: matilda.andren@faltbiologerna.se

Lör 14 sep. Öppet utomhus på Örebro naturskola

Kom och lär dig mer om biologisk mångfald, snickra din egen holk och bli guidad i reservatet Oset-Rynningeviken. Går att delta med rullstol. Tid: 10-14 på Naturskolan vid Naturens hus. Arr: Örebro kommun

Lör 14 sep. Svamputflykt i Garpbäckens naturreservat

Tid: 10-14. Guide Sivert Juneholm. Vi cyklar från Folkets hus parkering kl 9.30. Arr: Naturskyddsföreningen i Lindesberg

Lör 14 sep. Vandring i Murstensdalen

"STF vandringens dag". Murstensdalen är ett vildmarksområde med vackra dalgångar, sjöar och myrar söder om Loka brunn. ca 12 km vandring. Anmälan till Åke Olsson, 070-344 17 67. Arr: STF Örebro

Lör 14 sep. Fågeltornets dag

Fågelskådning vid fågeltornet i Hagaberg mellan kl 10-14. Arr: Frövi fågelklubb

Lör 14 sep. Äppelfestival på Alntorps ö

Äppelsortbestämning, äppelkakstävling, självplock vid genbanken, tillverkning av äppelmust, fikaserivering m m. Tid: 11-15. Arr: Naturskyddsföreningen i Nora, Nora kommun

Sön 15 sep. Familjedag vid Jätteberget

Välkommen till en heldag vid Fasaskogen och månadens reservat Jätteberget. Dagen passar både gammal och ung med både vandring, avkopplande inslag och roliga barnaktiviteter. Gratis buss från Örebro/Karlskoga/Rönningshyttan. Arabisktalande guide finns. Föranmälan krävs! Läs mer på Hopajolas hemsida. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen m fl

Foto: Kajsa Grebbäck

Sön 15 sep. Svampexkursion till Limmingen

Svampexkursion till Grythyttan med Herbert Kaufmann, kl 10 från Nora torg. Arr: Örebro läns botaniska sällskap, Nora biologiska förening

Sön 15 sep. "Rävahänget" i Rynningeviken

Öppet hus mellan kl 8-12 vid Rävängsstugan. För mer info se vår hemsida. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Ons 18 sep. Svampexkursion i Degerfors

Utflykt med svampkännare Lennart Jansson vid sjön Gryten, väster om Degerfors, där vi lär oss mer om svampar. Samling kl 17, parkeringen vid sjön Gryten. Arr: Naturskyddsföreningen i Degerfors

Fre-sön 20-22 sep. Inventeringskurs i norra länet

Lär dig hitta svamparterna som skyddar skog. Inventeringskurs om marksvampar i kalkbarrskog och barrskog, med Klacka-Lerberg som bas. Arr: Naturskyddsföreningens skogsgrupp

Lör 21 sep. Vandring på Göljestigen

Höstvandring längs en fin vandringsled i Kilsbergen. Avresa från Coop Hallsberg eller Kumla kyrka kl 09. Arr: Kumla & Hallsbergs naturskyddsföreningar

Lör 21 sep. Tranafton i Kvismaren

Samling P vid Öby kulle kl 17.30 för promenad till lämplig skådarplats. Medtag varma kläder och fika. Arr: Östernärkes naturvårdsförening

Lör 21 sep. Klappa en fågel

Delta i ringmärkning av höstflyttande fåglar och få möjlighet att se en fågel på riktigt nära håll. Vid regn flyttas aktiviteten till dagen efter. Tid: 8-11 med samling vid Venastugan. Arr: Örebro kommun

Sön 22 sep. Äppelfestival vid Naturens Hus & Alnängarna

Äppelfestival med sortbestämning, trädbeskränning, försäljning av honung, must, grönsaksbyte m.m. Restaurangen har äppelmeny! Tid: 11-16. Mer info på kommunens hemsida. Arr: Örebro kommun, Vattenparken Café, Alnängarnas koloniförening

Sön 22 sep. Höstvandring vid tio sjöars led

Traditionell vandring till Svinsjöstugan. Samling Svinsjöstugan kl 09. Buss går tillbaka till startplatsen. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 22 sep. Tranor, gäss och havsörnar vid Kvismaren

Vi räknar med att se tusentals tranor och gäss. Avresa från Nora torg kl 16. Samling kl 17 vid Öby kulle i Kvismaren. Arr: Nora biologiska förening i samarbete med Hopajola

Sön 22 sep. Kryptogamer i Siksandshöjden

Samling Statoil Grythyttan kl 10, medtag matsäck. Ansvarig Örjan, 0587-620 25. Arr: Naturskyddsföreningen i Hällefors

Ons 25 sep. Vandring i Knalla

Följ med till ett av Askersunds 34 naturreservat. Samling kl 18 vid reservatets P. Läs mer på FB. Arr: Naturskyddsföreningen i Askersund

Ons 25 sep. Barnvagnsguidning i Varbergaskogen

Utflykt för alla med små barn. Vi håller lugnt tempo med tid för blöjbyte/matning. Medtag matsäck, kläder efter väder. Tid: kl 10-12. Samling: Varberga torg. Guidning sker på flera språk. Arr: Örebro kommun

Tor 26 sep. Transpaning i Kvismaren

Samling kl 17.30 på Öby kulle. För mer info se vår hemsida. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Lör 28 sep. Vandring i Fasaskogen

Längre vandring i Fasaskogen, 9-12 km. Föreningen erbjuder fika för 20 kr/pers. Samling Bruksgården kl 9 för samåkning eller Rönningshyttan kl 9.30. Arr: Naturskyddsföreningen i Degerfors

Lör 28 sep. Barnäventyr på Bergslagsleden

Vandringsäventyr vid Stenbäcken för barn från 8 år (ca 5 km). Vi upptäcker naturen, går skattjakt och grillar. Tid: 9-15. Föranmälan via SMS till Ann-Sofi, 072-393 41 63. Arr: Naturskyddsföreningen i Västernärke

Sön 29 sept. Vandring i Fasaskogen

Höstdagsvandring med Anders Norudde vid Gässlinge hällar och Kilaskogens naturreservat. ca 6 km, bitvis i stiglöst landskap. Samling Sjöviksplan kl 9. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 29 sep. Naturfotodag i Rånnesta

Tid: 11-17. Läs mer om dagen på www.tysslingen.nu

Foto: Ankie Rauséus

Oktober

Ons 2 okt. Transpaning på Skagerhultsmossen

Mer info på hemsidan. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Torsdagar i okt. Språka mellan tallarna

Ut i naturen med olika aktiviteter för barn och vuxna tillsammans på olika platser i Karlskoga. Arr: Naturskyddsföreningen Örebro län

Tor 3 okt. Regional friluftskonferens i Örebro

Årets tema är "Tillgänglig natur för alla". Arr: Länsstyrelsen, Region Örebro län

Fre 4 okt. Höstarbete på Sågholmen

Säsongsavslutning i fjärils- & humleträdgården i Karlskoga. Ta med matsäck för fika runt långbordet. Grillen kommer vara tänd. Start kl 17. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Lör 5 okt. Familjedag vid Nittälven - i elden och vattnets tecken

Följ med på bussresa till Nittälven som är månadens reservat. Länsstyrelsens personal berättar om de naturvårdsåtgärder man arbetar med här, bl a restaureringen av vattendrag, och de naturvårdsbränningar som genomförs inom ett Life Taigaprojekt. Hopajola ordnar barnaktiviteter. Gratis buss går från Örebro/Nora och Lindesberg/Kopparberg. Föranmälan krävs! Läs mer på arrangörernas hemsidor. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen

Lör 5 okt. Vandring i Fasaskogen

Längre vandring i Fasaskogen, ca 9-12 km. Halvvägs erbjuder föreningen fika för 20 kr/pers. Samling Bruksgården kl 09 för samåkning eller Rönningshyttan kl 9.30. Arr: Naturskyddsföreningen i Degerfors

Sön 6 okt. Höstning vid Svinsjön

Vi pysslar om Svinsjöstugan inför vintern. Ta gärna med matsäck, dagen varvar nytta och samvaro. Samling Sjöviksplan kl 9.30 alt Svinsjöstugan kl 10. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 6 okt. Svamputflykt i södra länet

Samling vid Brevensgården, Brevens bruk kl 10 för färd vidare (prel. Brevens tallskogar). Arr: Östernärkes naturvårdsförening

Sön 20 okt. Svampvandring i olika skogstyper

Vandring genom skogarna runt Dammsjön i Pershyttan. Samling vid Nora torg. Tid: 11-14. Arr: Naturskyddsföreningen i Nora

Sön 13 okt. Historia och hållbarhet i Karlslund

The crofts and the manor: History and sustainability at Karlslund. Come and listen to a walking talk on history and sustainability at Karlslund Culture Reserve. Take "fika" with you. Guidningen hålls på både engelska och svenska. Samling vid Karlslunds herrgård kl 13-15.30. Arr: Örebro kommun

Sön 13 okt. Mångfald i skogen

Det finns många olika mossor och lavar. Liksom många fåglar och många kärlväxter. Under en långsam vandring ska vi genom utbyte av erfarenheter o kunskaper lära oss lite mer om arter av olika slag. Samling Sjöviksplan kl 9.30. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Sön 20 okt. Fågelexkursion vid Yxnäset

Vandring med samling kl 9 vid parkeringen, Bondevrak. Medtag fika/korv att grilla. Arr: Östernärkes naturvårdsförening

Sön 20 okt. Ulvdrågens naturreservat

Vi bekantar oss med gammelskogens tickor i ett av Hällefors nya reservat. Samling Statoil Grythyttan kl 10, medtag matsäck! Ansv. Örjan, 0587-620 25. Arr: Naturskyddsföreningen i Hällefors

Sön 27 okt. Mat och eld vid Gårdsjön

Följ med på utflykt till Gårdsjön i Kilsbergen. Lär dig göra upp eld, laga mat över öppen eld m m. På flera språk. Tid: 10-14.30. Anmälan senast 20/10 till: Adil.a.sadiku@orebro.se. Arr: Örebro kommun

Tis 29 okt. Visning av biologiska museet

Tid: 14-16. Plats: Karolinska skolan i Örebro. För mer info se vår hemsida. Arr: Närkes ornitologiska förening (NOF)

Finnkullberget. Foto: Kajsa Grebäck

Lör 2 nov. Ljusvandring vid Vargavidderna

Med lyktor och ljus vandrar vi i Vargaviddernas "norrländska" natur, med den mäktiga mossen och skvatramskogen. Tag gärna med en egen lykta eller fick/pannlampa och något att grilla. Tid: 15-18. Samling vid reservatets parkering. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, Laxå kommun, Naturskyddsföreningen i Laxå

Sön 10 nov. Vandring i Murstensdalen

Vandring i det vildmarksartade naturreservatet med djupa raviner, högplatåer med gammal tallskog, myrar och sjöar. Två leder, 5 km och 12 km. Samling Sjöviksplan kl 9. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening

Lör 23 nov. Lugn vandring i Kindla

Följ med på vandring i Kindla med naturguiderna Kajsa Grebäck och Matilda Andrén. Samåkning kl 9 från torget i Nora. Glöm inte matsäck. Arr: Fältbiologerna och Naturskyddsföreningen i Nora.

Lör 14 dec. Reflexvandring i Sommarroskogen

Öppen aktivitet i Örebro för intresserade barnfamiljer, med start kl 16. Arr: Friluftsrämjandet Örebro

Lör 21 dec. Midvinterkväll i skogen

Vi ger oss ut och tittar efter spår i mossan eller snön, gör upp en eld i skymningen, berättar berättelser och firar ljusets återkomst. Samling kl 14 vid Nora torg för samåkning. Arr Naturskyddsföreningen i Nora

Tor 26 dec. Annandagsvandring vid Finnkullberget

Följ med på en tätortsnära vandring i Kopparberg. Vi njuter av naturen, och spanar efter fåglar och djur som är i farten vintertid. Guidning sker även på arabiska. Tid: 11-14. Samling vid reservatets parkering på Finnkullvägen. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen m fl

Barn, ungdomar & familj

Naturskyddsföreningens familjeverksamhet

I Natursnokarna upptäcker vuxna och barn naturen tillsammans. I dagsläget finns Natursnokare i i Askersund, Karlskoga, Örebro och Västerbärke.

Vill du starta en natursnokargrupp där du bor?
Kontakta kajsa.greback@naturskyddsforeningen.se

Friluftsrämjandets barn & ungdomsgrupper

Friluftsrämjandet har aktiviteter för barn och ungdomar i alla åldrar; Öppna skogsgläntan, skogsknopp, skogsknytte, skogsmulle, strövare, frilufsare och äventyrliga familjer. Kolla hemsidan för mer lokal info.

Friluftsrämjandet anordnar även andra aktiviteter för ungdomar och vuxna, ex dagsvandringar, långfärdsskridskor, kajakturer, naturparkour, MTB, skid- och snowboardkurser m m. Läs mer på: www.friluftsrframjandet.se/orebro

Lär dig mer om skog

I länet finns en aktiv skogsgrupp som träffas både ute i skogen och inomhus. Gruppen anordnar både inventeringar, kurser och föreläsningar. Vill du lära dig mer om skog? Kontakta gruppen via Naturskyddsföreningen Örebro läns hemsida.

Språka mellan tallarna

"Språka mellan tallarna" är ett projekt för att lära känna sin närnatur. Utflykter anordnas där vi vill att nyanlända och nya svenskar träffar andra kommuninvånare, för att umgås ute i naturen, träna svenska och byta erfarenheter. Information finns på facebook "språka mellan tallarna". Samtliga arrangemang är öppna och sker i samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Studieförbundet och Hopajola.

TELEFON: 072-546 01 05
E-POST: natur@hopajola.se
HEMSIDA: www.hopajola.se
FACEBOOK: Hopajola
ADRESS: Slottsgatan 13 A
703 61 Örebro

HOPAJOLA
ORG NR: 875002-5994
PG: 90 11 02-4
SWISH: 123 90 11 02 4

Ansvarig utgivare: Ankie Rauséus

Hopajola

Samarbete mellan länets kommuner, Region Örebro län och Naturskyddsföreningen i länet.

Fältbiologerna

Ute i naturen, inne i miljödebatten. Sveriges största ideella förening för natur- och miljöintresserade unga mellan 12-25 år. Kontakt i Örebro län: matilda.andren@faltbiologerna.se

NORA BIOLOGISKA FÖRENING

Nora Biologiska Förening

<http://www.norabf.se/>

Ställdalens Naturstudieklubb

<http://www.stalldalensnaturstudieklubb.com>

Cykelfrämjandet

<http://cykelframjandet.se/orebro>

Svansjön Tysslingen

Guidningar, café, naturinfo, galleri, bildskådespel, utbildning. www.tysslingen.se

Örebro Läns Botaniska Sällskap (ÖLBS)

Utforskar länets flora och verkar för skydd av växter och växtplatser, ordnar utfärder till växter och svampar. www.olbs.se

Friluftsförbundet

Föreningen har en bred verksamhet inom friluftsliv, för stora som små. www.friluftsforamjandet.se. Lokalavdelningar finns i Kumla, Hällefors, Örebro, Lindsberg, Karlskoga.

Naturskyddsföreningen Örebro län

I länet finns elva aktiva kretsar och ett länsförbund. Vi arbetar med natur- och miljöfrågor. 072-546 01 06, orebrolan.naturskyddsforeningen.se. Här hittar man lätt in till kretsarnas egna hemsidor.

Närkes Insektsförening

<http://narkesinsektsklubb.wixsite.com>

Svenska Turistföreningen

Främjar svensk turism och kunskap om vår natur och kultur. www.svenskaturistforeningen.se

Östernärkes Naturvårdsförening (ÖNF)

<https://www.facebook.com/onfnatur>

Frövi Fågelklubb

Klubblokaler Museet, Frövifors
<http://birds.nu/ffk.htm>

Hällefors Ornitologiska Förening

<http://www.halleforsornitologiskaforening.se/>

Närkes Ornitologiska Förening (NOF)

Förening för den fågelintresserade
<http://birdlife.se/nofnet>

Studieförbundet

Ett av Sveriges största studieförbund med profilområdena natur, djur, miljö och kultur. Är partipolitiskt, religiöst och fackligt obundet. De flesta aktiviteter i detta program görs i samarbete med Studieförbundet. www.studieforamjandet.se

